

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/258
KARAR NO : 2021/297
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Davalı tarafından düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gereince ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı: R.K.
Vekili : Av. E.D.U.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Ba kanlı 1
Seyhan Sosyal Güvenlik Merkezi
Vekili : Av. A. .

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı 1 Seyhan Sosyal Güvenlik Merkezi tarafından müvekkili adına düzenlenen 00044164 takip kartı, 2016/040016 takip nolu, damga vergisi konulu, asıl ve gecikme zammı tutarından olu an ödeme emrinin iptali, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin davalıya yükletilmesi istemleriyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. Adana 3. dare Mahkemesinin 03/09/2020 tarihli ve E.2020/1085, K.2020636 sayılı kararıyla; *uyu mazlı ın, vergi mahkemesinin görevine giren vergi, resim ve harç benzeri mali yüküme ili kin oldu u, bakılan davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin yetkisinde bulundu u sonucuna varıldı ndan bahisle, davanın görev yönünden reddine, dava dosyasının Adana Vergi Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmi tir.*

3. Davalı vekili savunma dilekçesinde; davanın adli yargıda görülmesi gerekti i görü üyle davanın görev yönünden reddi gerekti ini belirtmi tir.

4. **Adana 1. Vergi Mahkemesinin 02/11/2020 tarihli ve E.2020/1029 sayılı kararıyla;** davalı vekilinin görev itirazı reddedilmi tir.

5. Davalı idare vekilince Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına sunulmak üzere Adana 1. Vergi Mahkemesi Ba kanlı ına sunulan dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması talebinde bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli Kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti inden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına İli kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

"...

Somut olayda uyu mazlı a konu ödeme emri idari para cezasına İli kin olmayıp damga vergisi alaca ma İli kin İse de, damga vergisi alaca mın da yukarıda belirtilen düzenlemelerde geçen 'di er alacaklar' kapsamında de erlendirilmesi gerekti i, bu kapsamda kalan kurum alacaklarının tahsilinde İse, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine kar ı açılacak davalara bakma görevinin, Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesine ait oldu u anla ılmaktadır.

Davaya konu olayda, davalı idare tarafından davacı adına tahakkuk ettirilen damga vergisinin ödenmemesi sebebiyle 2016/040016 takip no.lu ödeme emri belgesi düzenlenerek davacıya tebli edildi i, bunun üzerine davacı tarafından bu ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldı ı anla ılmı tir.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine kar ı açılan davada, 5510 sayılı Kanununun 88. maddesi gözetildi inde Mahkemesinin görevli oldu u kanaatine varılmı tir.

Uyu mazlık Mahkemesinin 26/10/2015 tarihli ve E.-K.2015/674-687 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandı ı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, açılan davanın adli yargı yerinde çözümü gerekmektedir.

"..."

III. LG L HUKUK

7. 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Vergi Mahkemelerinin görevleri:*" ba lıklı 6. maddesi öyledir:

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere İli kin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına İli kin davaları,

*c) Di er kanunlarla verilen i leri,
Çözümler."*

8. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için

yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ili kin davalar.

2. dâri yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. dâri mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler."

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Kurumca verilecek idarî para cezaları" başlıklı 102. maddesinde şu hükme yer verilmiştir:

"...

dârî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde, idari para cezası kesinleşir.

dârî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (iptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

dârî para cezaları on yıllık zamana baki süresine tabidir. Zamana baki süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar.

... "

10. 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde şöyle denilmiştir:

"...

Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle:18/5/2017-7020/16 md.) Cumhurbaşkanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildireleri kanuni sürelerinde vermemiş olanlardan başvuru tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemedeki hüsniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulamaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. (Ek cümleler: 28/11/2017-7061/87 md.) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığınca başlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsupatın sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığınca başlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ili kin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından mü teraken belirlenir.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her

türlü alaca ın teminatını te kil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari i letme, ta ınır ve/veya ta ınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve di er alacakları amme alaca ı niteli inde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf oldu u her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı cra ve flas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından do acak uyu mazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesi yetkilidir. Yetkili i mahkemesine ba vurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre davalı idare vekilinin, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı, usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Damı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı Seyhan Sosyal Güvenlik Merkezi tarafından düzenlenen 00044164 takip kartı, 2016/040016 takip nolu, borç türü "damga vergisi" olan, asıl tutar ve gecikme zammı tutarından olu an ödeme emrinin iptali istemiyle açılmış tır.

14. Somut olay üzerinden mevzuat hükümleri incelendi inde; Vergi Mahkemelerinin görevleri 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesinde (bkz § 7) genel olarak düzenlenmi ise de, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde belirtilen bir takım konulara bakmakla görevli mahkemenin belirlenmesine yönelik düzenlemenin daha özel nitelikte oldu u anla ılmaktadır.

15. Önümüzdeki dosyada; uyu mazlı a konu ödeme emri idari para cezasına ili kin olmayıp damga vergisi alaca ına ili kin ise de, damga vergisi alaca ının da 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde (bkz § 10) belirtilen "di er alacaklar" kapsamında de erlendirilmesi gerekti i, bu kapsamda kalan kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine kar ı açılacak

davalara bakma görevinin, adli yargıya ait oldu u de erlendirilmektedir.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan ba vurunun kabulü ile Adana 1. Vergi Mahkemesinin 02/11/2020 tarihli ve E.2020/1029 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin Adana 1. Vergi Mahkemesinin 02/11/2020 tarihli ve E.2020/1029 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, üyelerden Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

Dava konusu uyu mazlıkta, davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; tahakkuk ettirilen damga vergilerinin ödenmemesi nedeniyle dava konusu ödeme emrinin düzenlendiği, damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasına ilişkin oldu u, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde de inilen "diğer alacaklar" kapsamında de erlendirilemeyeceği, doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren nitelikte bir vergi uyu mazlığı oldu u anlaşılmakla, bakılan davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görev alanına girdiğiyuyla ço unluk kararına katılmıyoruz.

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Ahmet
ARSLAN